

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine

Federalni zavod za statistiku

Referentni metapodaci u Euro SDMX Metadata Structure (ESMS)

	TROMJESEČNI BRUTO DOMAĆI PROIZVOD
1. Kontakt	
1.1 Nadležna institucija	Federalni zavod za statistiku
1.2 Nadležna organizaciona jedinica	SEKTOR EKONOMSKIH STATISTIKA , Odsjek za statistiku nacionalnih računa
1.3 Kontakt osoba	1. Nermina Ibrišević-Ademović 2. Danijela Bujak-Buzuk 3. Sanjin Čengić
1.4 Funkcija kontakt osobe	1. Šef Odsjeka za statistiku nacionalnih računa 2. Stručni savjetnik za izradu makroekonomskih agregata na nivou ekonomije kao cjeline i za nefinansijski sektor 3. Stručni saradnik za statistiku nacionalnih računa u sektoru države, sektoru neprofitnih institucija i finansijskom sektoru
1.5 Kontakt poštanska adresa	Zelenih beretki 26, 71 000 - Sarajevo
1.6 Kontakt e-mail adresa	1. nermina.ibrisevic@fzs.ba 2. danijela.buzuk@fzs.ba 3. sanjin.cengic@fzs.ba
1.7 Broj telefona	033/407-021 033/407-026
1.8 Broj faksa	033/226-151
2. Podaci o ažuriranju metapodataka	
2.1 Datum posljednje potvrde validnosti metapodataka	-
2.2 Datum posljednje objave metapodataka	-
2.3 Datum posljednjeg ažuriranja metapodataka	-
3. Prezentacija statistike	
3.1 Opis metapodataka	<p>Tromjesečni bruto domaći proizvod pruža sveobuhvatnu sliku ekonomske situacije u kraćem vremenskom periodu (tromjesečno) i služi kao osnova za ekonomske analize, prognoze i donošenje odluka. Tromjesečni nacionalni računi zasnivaju se na istim principima i definicijama kao i godišnji računi, odnosno na preporukama međunarodne metodologije Evropski sistem računa 2010 (ESA 2010), kao i priručnicima za tromjesečne nacionalne račune EUROSTAT-a i Međunarodnog monetarnog fonda.</p> <p>Federalni zavod za statistiku vrši obračun tromjesečnog BDP-a po proizvodnom metodu. Obračun se vrši u tekućim cijenama, stalnim cijenama prethodne godine i cijenama referentne 2010. godine.</p> <p>Tromjesečni BDP u tržišnim cijenama se dobije kao zbir tromjesečnih bruto dodanih vrijednosti po djelatnostima, umanjen za FISIM i uvećan za neto poreze na proizvode.</p>
3.2 Klasifikacije koje se koriste u istraživanju	"Statistička klasifikacija ekonomskih aktivnosti Evropske Unije" - NACE Rev. 2

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
**Federalni zavod
za statistiku**

Referentni metapodaci u Euro SDMX Metadata Structure (ESMS)

3.3 Sektor obuhvaćenog istraživanja	<p>Cjelokupna ekonomska aktivnost rezidentnih jedinica Federacije Bosne i Hercegovine.</p> <p>Sektori koji su obuhvaćeni su: nefinansijski sektor, finansijski sektor, sektor države, sektor domaćinstava, sektor neprofitnih institucija koje služe domaćinstvima.</p>
3.4 Statistički koncepti i definicije	<p>Tromjesečni nacionalni računi zasnivaju se na istim principima i definicijama kao i godišnji računi, odnosno na preporukama međunarodnih metodologija i priručnika o tromjesečnim nacionalnim računima EUROSTAT-a i Međunarodnog monetarnog fonda.</p> <p>Tromjesečni BDP u tržišnim cijenama se dobije kao zbir tromjesečnih bruto dodanih vrijednosti po djelatnostima, umanjen za FISIM i uvećan za neto poreze na proizvode. Obračun tromjesečnog BDP-a po proizvodnom pristupu vrši se indirektnim metodom.</p> <p>Glavni izvor podataka za obračun tromjesečnog BDP-a su pokazatelji iz redovnih mjesečnih i tromjesečnih istraživanja Federalnog zavoda za statistiku (poljoprivrede, šumarstva, industrije, građevinarstva, trgovine, ugostiteljstva, saobraćaja, podaci o bruto platama i zaposlenima, statistika cijena), tromjesečni finansijski podaci preduzeća i drugi izvori (Agencija za bankarstvo FBiH, Agencija za nadzor osiguranja FBiH, Centralna banka BiH, Ministarstvo finansija FBiH, Uprava za indirektno oporezivanje BiH).</p>
3.5 Statistička jedinica	<p>Obračun tromjesečnog BDP-a se vrši indirektnom metodom. Koriste se svi raspoloživi i dostupni interni i eksterni izvori podataka koji se odnose na posmatrano vremensko razdoblje (podaci statistike poljoprivrede, šumarstva, industrije, građevinarstva, trgovine, ugostiteljstva, saobraćaja, podaci o bruto platama i zaposlenima, statistika cijena, tromjesečni finansijski podaci preduzeća, podaci Agencije za bankarstvo FBiH, Agencije za nadzor osiguranja FBiH, Centralne banke BiH, Ministarstva finansija FBiH, Uprave za indirektno oporezivanje BiH).</p>
3.6 Statistička populacija	<p>Sve institucionalne jedinice koje imaju središte preovladavajućeg ekonomskog interesa na teritoriji Federacije BiH.</p>
3.7 Referentno geografsko područje	<p>Federacija Bosne i Hercegovine</p>
3.8 Vremenska pokrivenost	<p>Podaci o tromjesečnom BDP-u su raspoloživi za period Q1 2008-Q2 2019 godine.</p>
3.9 Bazni period	<p>Prethodna godina, lančano povezane vrijednosti u cijenama 2015. godine</p>
4. Jedinica mjere	<p>Podaci su iskazani u hiljadama KM i stopama rasta</p>
5. Referentni period	<p>Prethodno tromjesečje</p>
6. Institucionalni mandat (ovlaštenje)	

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
**Federalni zavod
za statistiku**

Referentni metapodaci u Euro SDMX Metadata Structure (ESMS)

6.1 Pravni akti i drugi sporazumi	Zakonski i pravni temelj za provođenje predmetnih aktivnosti je sadržan u Zakonu o statistici u Federaciji BiH ("Službene novine FBiH" br. 63/03 i 9/09), te u Planu provođenja statističkih istraživanja od interesa za Federaciju BiH i u Četvrogodišnjem Programu. Članom 17. Zakona o statistici je propisano da se statistička istraživanja provode u vremenu određenom četvrogodišnjem Programom i razrađenim godišnjim Planom rada za budžetsku godinu.
6.2 Razmjena (posredovanje) podataka	Ne vrši se razmjena podataka.
7. Povjerljivost	
7.1 Povjerljivost - politika	Statističku povjerljivost određuju članovi 36-42 Zakona o statistici U FBiH (Sl.novine FBiH, br.63/03 i 9/09). Navedena oblast je u potpunosti usklađena sa EU regulativama kojima se reguliše povjerljivost statističkih podataka.
7.2 Povjerljivost - postupanje sa podacima	Podaci koji su prikupljeni, obrađeni i pohranjeni u svrhu izrade statističkih podataka smatraju se povjerljivim ako je putem tih podatka moguće neposredno ili posredno identificirati izvještajne jedinice čime se otkrivaju pojedinačni podaci. Izvještajna jedinica se neposredno identifikira putem naziva i adrese, odnosno putem identifikacionog broja koji joj je zvanično dodijeljen. Posredna identifikacija je utvrđivanje identiteta izvještajne jedinice putem dedukcije, uzimajući u obzir sve mjere koje se mogu koristiti da bi se identifikirala pomenuta izvještajna jedinica. Tokom obrade i distribucije statističkih podatka Federalni zavod za statistiku i drugi zakonom ovlašteni organi i ustanove, poduzeće sve neophodne mjere, organizacione, regulatorne, upravne i tehničke prirode koje su potrebne da se zaštiti povjerljivost podataka od nedozvoljenog pristupa, objavljivanja i korištenja u druge a ne u statističke svrhe. Lica koja imaju pristup povjerljivim podacima moraju se pridržavati odredbi ovog zakona i nakon prestanka radnog odnosa
8. Politika diseminacije	
8.1 Kalendar objavljivanja	Kalendar objavljivanja je dostupan na web stranici Federalnog zavoda za statistiku krajem decembra tekuće godine za cijelu narednu godinu. U njemu korisnici mogu naći informacije o datumu objavljivanja podataka, broju statističkog izdanja, nazivu publikacije, vrsti statističkog izdanja i razdoblje na koje se odnosi.
8.2 Pristup kalendaru objavljivanja (link)	http://fzs.ba/wp-content/uploads/2019/01/KALENDAR-PUBLICIRANJA-2019.pdf

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
**Federalni zavod
za statistiku**

Referentni metapodaci u Euro SDMX Metadata Structure (ESMS)

8.3 Pristup korisnika	Postojeći pravni okvir, definiran Zakonom o statistici u Federaciji Bosne i Hercegovine, određuje osnovne ciljeve i principe funkcioniranja zvanične statistike, kojima se Zavod ovlašćuje da proizvodi visokokvalitetnu zvaničnu statistiku i da je nepristrasno, nezavisno i blagovremeno učini dostupnom svim korisnicima istovremeno. Podaci dobijeni statističkim istraživanjima objavljuju se na web stranici Zavoda u statističkim publikacijama (http://fzs.ba/index.php/publikacije/) i u bazi podataka (http://www.px-web.fzs.gov.ba/).
9. Učestalost diseminacije podataka	Tromjesečno
10. Dostupnost i razumljivost	
10.1 Saopćenja	Redovna saopćenja o tromjesečnom BDP-u prema proizvodnom pristupu Saopćenja su dostupna na web stranici Federalnog zavoda za statistiku (www.fzs.ba) http://fzs.ba/index.php/publikacije/saopcenjapriopcenja/nacionalni-racuni-bruto-domaci-proizvod/
10.2 Publikacije	Redovna saopćenja o tromjesečnom BDP-u prema proizvodnom pristupu Saopćenja su dostupna na web stranici Federalnog zavoda za statistiku (www.fzs.ba) http://fzs.ba/index.php/publikacije/saopcenjapriopcenja/nacionalni-racuni-bruto-domaci-proizvod/
10.3 On-line baza podataka	Nema on-line baze podataka. Na web stranici www.fzs.ba u dijelu Nacionalni računi - Bruto domaći proizvod - podaci o tomjesečnom BDP-u se publikuju putem Saopćenja u pdf formatu i excel tabelama.
10.4 Pristup mikro podacima	Članom 39. Zakona je propisano: "U svrhe obavljanja naučno-istraživačke djelatnosti Federalni zavod i ovlašteni organi za poslove statistike mogu, na osnovu pisanog zahtjeva, davati individualne podatke, bez da se iz tih podataka može direktno ili indirektno prepoznati individualna izvještajna jedinica. O korištenju statističkih podataka iz stava 1. ovog člana sklapa se poseban ugovor na osnovu kojeg se korisnik obavezuje, pod materijalnom i krivičnom odgovornošću, da će statističke podatke koristiti samo u svrhu koja je navedena u zahtjevu, da ih neće davati na uvid i korištenje neovlaštenim licima te da će ih nakon upotrebe uništiti. Federalni zavod za statistiku i ovlašteni organi za poslove statistike vode evidenciju o korisnicima iz stava 2. ovoga člana i svrsi za koju su statistički podaci dati na raspolaganje." U skladu sa navedenom odredbom Zakona se i provodi procedura za dobijanja mikro podataka.

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
**Federalni zavod
za statistiku**

Referentni metapodaci u Euro SDMX Metadata Structure (ESMS)

10.5 Drugo	Podaci su dostupni putem društvenih mreža (facebook, instagram, linkedin i twitter).
10.6 Dokumentacija o metodologiji	1. Opis izvora i metoda obračuna tromjesečnog BDP-a, Federalni zavod za statistiku, 2015. godina http://fzs.ba/index.php/klasifikacije-i-metodologije/english-metodologije/nacionalni-racuni-bruto-domaci-proiz U pripremi je ažurirani metodološki dokument "Opis izvora i metoda obračuna tromjesečnog BDP-a".
10.7 Dokumentacija o kvalitetu	Ne postoje izvještaji o kvalitetu.
11. Upravljanje kvalitetom	
11.1 Osiguranje kvaliteta	Kvalitet podataka je obezbijeđen primjenom koncepata, definicija i klasifikacija koji su usklađeni sa metodologijom "Evropski sistem računa ESA 2010".
11.2 Procjena kvaliteta	Metodološki dokument "Opis izvora i metoda obračuna tromjesečnog BDP-a" služi kao osnov za procjenu kvaliteta dobijenih rezultata.
12. Relevantnost	
12.1 Korisničke potrebe	Tromjesečni bruto domaći proizvod je najvažniji pokazatelj kretanja jedne ekonomije u tromjesečnom vremenskom periodu. Služi kao osnova za ekonomske analize, izradu prognoza i za donošenje odluka. Glavni korisnici podataka o bruto domaćem proizvodu za Federaciju BiH su: Vlada Federacije BiH, predstavnici nevladinih organizacija, ekonomski analitičari, domaće i međunarodne organizacije i pojedinci koji podatke koriste za naučno istraživački rad i dr.
12.2 Zadovoljstvo korisnika	Ne provodi se Anketa o zadovoljstvu korisnika podataka o tromjesečnom BDP-u. Zadovoljstvo korisnika se analizira putem Ankete o zadovoljstvu korisnika čiji je cilj dobijanje informacija o zadovoljstvu korisnika kvalitetom proizvoda i usluge, te sagledavanju potreba korisnika. Anketa je dostupna na web stranici FZS http://www.fzs.ba/fzssurvey/index.php/623718 . Rezultati iste dostupni na web stranici FZS : http://fzs.ba/wp-content/uploads/2019/07/Istra%C5%BEivanje-o-zadovoljstvu-korisnika-2019-rezultati-bosanski.pdf

Referentni metapodaci u Euro SDMX Metadata Structure (ESMS)

12.3 Kompletnost podataka	<p>Podaci se obračunavaju na nivou područja i oblasti Klasifikacije djelatnosti BiH 2010 (KD BiH 2010), a publikovanje se vrši na nivou A10 KD BiH 2010.</p> <p>Publikuju se sljedeći podaci:</p> <ul style="list-style-type: none">- tromjesečna bruto dodana vrijednost i BDP, tekuće cijene;- tromjesečna bruto dodana vrijednost i BDP, cijene prethodne godine- tromjesečna bruto dodana vrijednost i BDP, lančano povezane vrijednosti u cijenama 2015;- tromjesečna bruto dodana vrijednost i BDP, lančano povezane vrijednosti u cijenama 2015, stope realnog rasta (promjene u odnosu na isto tromjesečje prethodne godine);- tromjesečna bruto dodana vrijednost i BDP, sezonski podešene lančano povezane vrijednosti u cijenama 2015, stope realnog rasta (u odnosu na prethodno tromjesečje).
13. Tačnost i pouzdanost procjene	
13.1 Opća tačnost procjene	<p>Kompilacija tromjesečnih nacionalnih računa je složen zadatak koji uključuje mnogo različitih izvora podataka te samim tim nije moguće obezbijediti jednostavne, ponovljive mjere procjene tačnosti. Tačnost se provjerava prilikom usaglašavanja sa godišnjim procjenama, razlike se kreću u rasponu 0,1-0,2%</p>
13.2 Greška uzorkovanja	<p>Nije primjenljivo, s obzirom na činjenicu da se obračun tromjesečnog BDP-a vrši indirektnim metodom</p>
13.3 Neuzoračka greška	<p>Nije primjenljivo, s obzirom na činjenicu da se obračun tromjesečnog BDP-a vrši indirektnim metodom</p>
14. Pravovremenost i tačnost objave	
14.1 Pravovremenost	<p>Podaci se objavljuju na datum koji je određen Kalendarom objavljivanja statističkih podataka http://fzs.ba/wp-content/uploads/2019/01/KALENDAR-PUBLICIRANJA-2019.pdf</p>
14.2 Tačnost	<p>Tačnost objave je 100%. Svi rezultati su objavljeni u skladu sa Kalendarom objavljivanja statističkih podataka.</p>
15. Usklađenost i uporedivost	
15.1 Uporedivost - geografska	<p>Stopa rasta tromjesečnog BDP-a se koristi za usporedbu sa drugim zemljama, kao i sa entitetom Republika Srpska</p>
15.2 Vremenska uporedivost	<p>Podaci o BDP-u su uporedivi za vremensku seriju Q1 2008-Q2 2019. godine</p>
15.3 Usklađenost - cross domain	<p>Nema relevantnog istraživanja koje provodi druga organizacija.</p>
15.4 Usklađenost - interna	<p>Interna usklađenost sa ostalim oblastima statistike postiže se samom činjenicom da se indikatori poslovnih i socio-demografskih statistika koriste za obračun tromjesečnog BDP-a.</p>
16. Troškovi i opterećenje	
17. Revizija podataka	

Referentni metapodaci u Euro SDMX Metadata Structure (ESMS)

17.1 Revizija podataka - politika	Ne postoji zajednička politika revizije i vremenski plan revidiranja podataka na nivou BiH (s obzirom da tromjesečni BDP, sa metodološkog stanovišta, nije obavezan statistički pokazatelj na regionalnom nivou, tj. na nivou entiteta, nije ni realno očekivati da će po ovom pitanju postojati zajednička politika revizije).
17.2 Revizija podataka - praksa	Revizija obračuna tromjesečnog BDP-a se vrši nakon raspoloživih podataka o godišnjem BDP-u, zatim kod uvođenja nove Klasifikacije djelatnosti, prelaska na novu referentnu godinu, prelaska na novu metodologiju ili kod obezbjeđenja dodatnih izvora podataka i metoda obračuna. Revizija sezonski podešenih podataka se vrši za svako tromjesečje zbog svojstva primijenjene metode desezoniranja.
18. Statistička obrada	
18.1 Izvor podataka	Procjene tromjesečnog BDP-a se vrše na osnovu podataka i indikatora prikupljenih od: <ul style="list-style-type: none">- poslovnih statistika- socijalnih i društvenih statistika- Centralne banke BiH- Uprave za indirektno oporezivanje (putem Agencija za statistiku BiH)- Agencije za bankarstvo FBiH- Agencije na nadzor osiguranja FBiH- od pojedinih poslovnih subjekata (za oblast telekomunikacionih i poštanskih usluga).
18.2 Učestalost prikupljanja podataka	Podaci i indikatori se prikupljaju u mjesečnoj ili tromjesečnoj periodici.
18.3 Prikupljanje podataka	Postoji dogovorena dinamika (rokovi) i format dostavljanja podataka statistici nacionalnih računa. Prikupljanje se vrši putem e-maila.
18.4 Validacija podataka	Podaci koji se koriste za obračun tromjesečnog BDP-a se analiziraju sa stanovišta potpunosti i uporedivosti sa prethodnim periodom posmatranja. Obrada podataka nacionalnih računa se bazira na provjeri prihvatljivosti i konzistentnosti svih statističkih podataka koji se koriste kroz kontinuirane analize rezultata i unakrsne provjere koje su sastavni dio sistema obrade podataka.
18.5 Kompilacija podataka	Obračun se vrši na nivou oblasti (2 cifre) i na nivou grane za određene oblasti (3 cifre) KD BiH 2010.
18.6 Prilagođavanje	Vrši se sezonsko podešavanje podataka
19. Komentar	